

THYRSOS

František

Halas

THYRSOS

František Halas

Ilustrace Jindřich Štyrský

*Nenaroditi se vůbec, to znamená štěstí.
Ale pro toho, kdo se již zrodil,
je nejlépe vrátiti se, odkud přišel.*

SOFOKLES

SMUTEK LÉDY

Ó svůdná labuti miluji tě tak
však odpusť zeptat bych se chtěla
proč nemáš krk svůj dlouhý na spodu těla
kde chlípnosti tvé trčí je znak

CHUŤOVÉ LÁSKY

Všechny klíny otevřít
a prolíbat se teplou alejí
tisíckrát ochutnat a nikdy si nevzít
tu růži rozchlíplou tu růži - znáte ji

Nad krásu podbřišku ničeho již není
opovrhnete zvykem až hrůza prastarým
to není láska když na ňadrech položení
drtíte tu jež kvete pohlavím

Něžně se dotýkejte když nastaví štít klína
chutnejte dlouze šťávy rozkroku
pijte až k opilosti tato vzácná vína
a chutě stupňujte rok od roku

Nebyl nám dán dar jazyka jen k řeči
otvírá jeho klíč rozkoše jinak zavřené
až zachvívat se bude v chlípné křeči
hluboko vsuňte své prsty obratné

Ve stínu ohanbí sešpulte ústa svá
ať stoupá rosa slin po lístcích její růže
štvete ji doteky až bude bláznivá
ať vilnost srší z ráje její kůže

Všechny klíny otevřít
pak zůstat v jednom spát
tisíckrát ochutnat a nikdy si nevzít
jen zlehounka a dlouze sát

ANTICKÁ SCÉNA

Ruku kosmatou spatříš jen ze křovin
bříško napjaté snícího kozonoha
křeč prstů a známá gesta mnohá
že smíchem dusí se skrytý stín bakchantčin

Jak je překvapen a jak se horce tlačí
k té jež vlasem spuštěným jeho flétnu malou
lechtá s uměním až touhou nenadálou
jí chtivá ústa rosou lásky smáčí

Mile unaven kopýtky do boků jí buší
a rukou zvědavou ji celou prohledává
drzým a obratným nezbeda se stává
vsouvaje růžky tam kam nejméně se sluší

Když mu zahrozí moldánky natahuje
tu ona s lítostí na flétničku mu zase zapíská
a sama rozvernou se stává z klučiska
obkročmo běře ho až slastí usrkuje

Nastala noc flétna mlčí kdosi v dálce supí
kazonoh usnul spí tvrdě zmalátnělý
naposled pohladí jej až zatřese se celý
a do tmy odbíhá kde kentaur vášní úpí

Ráno probuzen hle flétna opět hraje
vstává s pláčem a bloudí po lesích
z větví jej dráždí šeptání a dryád smích
tu vztekle k dírci stromu přilepen jednu z nich
umlčuje

PŘEDKOVÉ

V podloubích panny ctné se tiše chichotaly
vzdutým míškům v šviháckých rozkrocích
otcové v mázhauzích poklopce rozpínali
krev hřebců hustá pěníla se v nich

a manželky ty zdatné lučištnice
v ložích napínaly tětiny k prasknutí
kobyly bujné chlípne milovnice
řící věčně po horkém vniknutí

Vojáci po bitkách krutě zas valchovali
těla žen z vesnic spálených
kopy panchartů po světě nadělali
z táborů stoupal smích panen helmbrechtných

Předkové dávní na vaše hlavy padá
stesk náš i dívek které měli jsme a máme
jak vám vše kvetlo tak nám vše zase zvadá
a co vy údem my jenom ústy naděláme

DÍVKY

Jsou ještě ploché samá kůstka
stín pod bříškem jim ani vidět není
panenstvím voní dosud jejich ústka
děsí je měsíčky že trnou v udivení

Úsměvy chlapců se jim protiví
když dvě a dvě se tisknou na procházce
je každý z nich tak hloupý ošklivý
a nerozumí zhola jejich lásce

V úkrytu doma hravě laskají se
hladí se dlouze a těla splétají
svou mladou kůží slastně opíjí se
a bledé růžičky si mlsně líbají

Leží pobledlé oči přivírají
mlčí a sní o prvním co vezme je
své údy zmokřené si vlasem otírají
a na svou krásu v zrcadle se každá usměje

BRATR A SESTRA

Sestřička spí a mírně dech jí zvedá
drobounké prsy tolik svádící
on v ohni který spát mu nedá
schovává v dlani údek trčící

Strachu pln košilku s břicha jí odhrnuje
a dlouho váhá nad ní schýlený
ona po očku to všechno pozoruje
tolik se bojí však myslí na své sny

a obratně jako ze spánku nožičky rozevírá
on hlavu svou mezi ně pokládá
drobné chmýří jí chtivě zuby svírá
trne slastí a dech popadá

Slízí rozkoší a rychle napodobí spáče
když cukání proběhne sestřičkou
zády se otočí a ona tiše pláče
že už jí nelíbá tu její maličkou

V POLI

Tam kde jen krysy hlady piští
a čvachtání bláta jedinou písni je
tam po útoku v zákopech na bojišti
kde zmar nade vším panuje

tam přece touha časem rozjitřená
opojným dýmem táhne nad hlavou
chvěje se voják a vášní sténá
objímá prázdno rukou třaslavou

Pak rozpíná se a chtivě drtí
úd na který téměř zapomněl
vybíhá z díry a nevšímá si smrti
vida jen fantom ženy již by chtěl

a za ním celý zákop třestí
z živých ostnů naráz překážka trčí tu
vzlykot vášně pak zmlká v plodném dešti
a úděsná chrčení je slyšet z úkrytu

DĚTI

Na smetisku v trávě plné prašiviny
hra dětí v žhavém slunci umdlévá
do čistých očí prší kalné stíny

Vzpomíná dítě noci kdy vyděšeno
probudilo se vzlykavým chroptěním
a dlouho nespalo v tmě hledíc vyjeveno

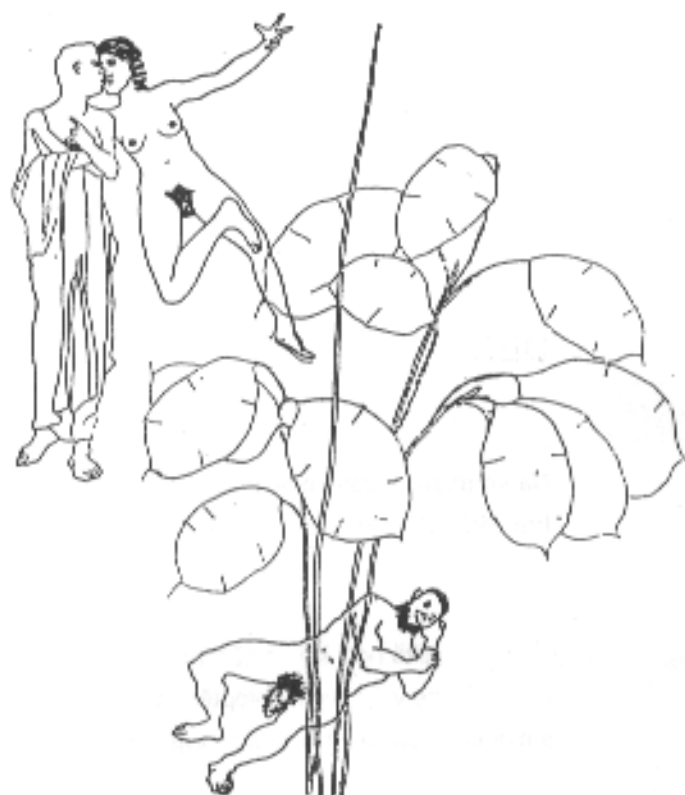
Svolává ostatní a už si šeptají
o tom co v nocích ruší jejich sny
co otcové a matky dělají

Jedna z maličkých pak na znak ulehne si
a chlapec pokouší se v směšném zmítání
kruh ostatních se ošklivostí děsí

STAŘEC A DĚVKY

Už hnízdo poklopce je ptákem opuštěno
říj trvá však a žádostivost vzteklá
teď slídí v ulicích ve tváři obsah pekla
a leká děvčátko jež čurá roztaženo

Chrochtá kol hampejzů a cinká zlatáky
běhny nejtlustší si domů odvléká
o řiť tře se jim a stále navléká
tam v houštině kde čižba na ptáky

Spadlé břicho mu stále natřásají
válí se řehotem nad jeho měkkotou
omdlí-li chlípností vzkřísí ho sprchou svou
a hadrem prsů tvář mu otírají

Když zrudne dočista a raní jej mrtvice
vše mu ukradnou a rychle prchají
on sténá oči v sloup však ústa hledají
vlhkost klína a oblost zadnice

NEZBEDNOSTI

Dosti polibků a dosti objímání
teď k nové hře jež neznudí
šťasten buď když úd už nemá stání
tu jiné schopnosti se v tobě probudí

Srdce zadničky nechť ona zvedá
od pupku tvého k ústům nahoru
pak pomalu ať lehce připosedá
držíc však stále zbytek praporu

a uprostřed té krasojízdy umné
ji náhle přitlač ke rtům svým
a šeptej do ní řeči nerozumné
až vše v ní řekne rozumím

DOBRÁ RADA

Ve sladké tísní klína
nezapomínej
je vedle dírka jiná
tam prst svůj dej

Vtlač mírně v hloubku
a ňadra lehce hněť
na tvém zvadlém sloupku
hned začne odbíjet

EDIČNÍ POZNÁMKA

Bibliofilii Thyrsos vydal na podzim 1932 Jindřich Štyrský jako III. svazek Edice 69. Šlo o „soukromý tisk (...) pro kruh přátel a sběratelů“, náklad činil 138 výtisků. Štyrský sám také svazeček ilustroval a typograficky upravil. Od té doby už tyto básně Františka Halase (1901 – 1949) zveřejněny nebyly, dokonce ani v pětisvazkových Spisech F. H. (1968-83). Tam bylo pouze přislíbeno, že tento „soubor básní (...) bude vydán jako soukromý tisk“. Že by se tak stalo, není nám známo. Až nedávno se tato Halasova zamlčovaná sbírka objevila na www.magazlin.cz/thyrsos.

Ludvík Kundera, důkladný znalec a celoživotní vykladač Halasova díla, se o sbírce Thyrsos letmo zmiňuje v předmluvě k 1. svazku Díla Františka Halase Krásné neštěstí (Československý spisovatel, 1969). Označuje ji za „téměř pornografickou poezii“, připomíná okolnosti jejího zrodu a pokouší se o stručnou charakteristiku: „Vděčí za svůj vznik existenci Štýrského Erotické revue. Poněkud improvizovaně se v ní projevuje míra upřímnosti bezmála exhibicionistická.“ Tuto poznámku Kundera po třiceti letech rozšířil o dvě věty, a to ve své monografii František Halas (Atlantis, 1999): „Halasův sklon k popírání autocenzury tu zašel snad nejdále. Je tu ledacos, co si člověk myslí, ale co téměř nikdy neřekne.“

Thyrsos (tímto výrazem označovali staří Řekové a Římané delší dřevěnou hůl, kterou nosily při dionýziích bakchantky; byla ověčena révou a břečťanem, na vrcholu ozdobena piniovou šiškou) je nejen název básnické sbírky z roku 1932 (mimočodem: v tom roce obdržel František Halas státní cenu za literaturu), nýbrž i dvanáctiveršového rukopisného náčrtu

(snad z let 1924-26), Halasem sice nepublikovaného, avšak editory Spisů F. H. zařazeného do připomenutého svazku č.1:

Hazardovat
opojnost hry
Inscenovat
jen v skrytu němohry
Nešetřit vína
Spávat s Venuší
Vypískat harlekýna
Nemyslit na duši
Někdo se vzmuží
a někdo ne
na spánek dá si růži
anebo se probodne

Naše edice přejímá text prvního vydání, přizpůsobujíc ho na dvanácti místech aktuálním pravopisným pravidlům (lehtá opravujeme na lechtá, ssát na sát, stená na sténá, upí na úpí apod.).
A. D.

František Halas

THYRSOS

Ilustrace Jindřich Štyrský

V roce 2002 vydalo nakladatelství Primus,
Vězeňská 7, 110 00 Praha 1
jako svou 142. publikaci

NAKLADATELSTVÍ PRIMUS
NA INTERNETU

Kompletní nabídku nakladatelství Primus
najdete na www.primus.cz.

Na této adrese máte možnost navštívit
naše internetové knihkupectví
a vybírat v klidu a pohodlí domova.

Atheneum - literatura na webu
<http://atheneum.zde.cz>